

Täysistunto

Tiistai 11.2.2025 klo 14.00—16.20

17. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rajavartiolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 214/2024 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 17. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Ministeri Rantanen, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.20 **Sisäministeri Mari Rantanen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Rajavarti-
olaitos on vuonna 2023 aloittanut itärajan esteaidan rakentamisen. Esteaita on aidan, sen
viereisen tien ja puustosta vapaan aukon sekä teknisen valvontajärjestelmän muodostama
kokonaisuus. Esteaidan on tarkoitus valmistua 2026.

Esteaita on tärkeä rajavalvonnan työkalu, koska se antaa Rajavartioloitokselle lisää rea-
gointiaikaa ja helpottaa ratkaisevasti rajaturvallisuuden häiriötilanteiden hallintaa. Esteai-
ta auttaa paljastamaan, estämään, hidastamaan ja ohjaamaan ihmisten liikkumista rajalla.
Esteaitaa rakennetaan kokonaisuudessaan noin 200 kilometriä. Pääosa siitä tulee sijoittu-
maan Suomen kaakkoisrajalle, joka on rajojen valvonnan painopistealuetta. Rakennusalu-
eella sijaitsee sekä yksityisten että valtiollisten toimijoiden omistamia kiinteistöjä. Alueel-
la on noin 700 kiinteistöä ja lähes tuhat maa- tai vesialueen omistajaa ja haltiaa.

Arvoisa puhemies! Tämän hallituksen esityksen tavoitteena on tehostaa korvausmenet-
telyä, joka liittyy rajavyyhykkeelle rakennettaviin esteisiin, kuten itärajan esteaitaan. Ta-
voitteena on myös varmistaa, että korvaukset määritellään luotettavasti ja oikeasisältöises-
ti.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rajavartiolakia. Esityksessä ehdotetaan, että jat-
kossa korvauskysymykset ratkaisisi Maanmittauslaitoksen toimitusinsinöörin johtama lu-
nastustoimikunta lunastuslain perusteella.

Nykyisin korvauksista päättää Rajavartiolaitos rajavartiolain perusteella. Voimassa ole-
va sääntely johtaa siihen, että Rajavartiolaitos joutuu maa- ja vesialueiden omistajille ja
haltijoille aiheutuvan vahingon ja haitan määrittelyssä käsittelemään sellaisia tietoja, joi-
den käsittelyyn sillä ei ole riittävästi osaamista ja kokemusta. Maanmittauslaitoksella on
asiassa tarpeellista erityisasiantuntemusta ja kokemusta. Tarkoituksena tässä ei siis ole mi-
kään muu kuin varmistaa, että korvauskysymykset saadaan ratkaistua parhaalla mahdoli-
sella ammattitaidolla siten, että päästään mahdollisimman oikeudenmukaiseen lopputulok-
seen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2025 vp

Arvoisa puhemies! Ehdotetut muutokset toteuttavat osaltaan hallitusohjelman kirjauksia rajaturvallisuuden varmistamisesta. Esityksessä ehdotetaan, että laki tulisi voimaan 1. päivänä huhtikuuta kuluvaa vuotta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

15.23 Juha Hänninen kok: Arvoisa herra puhemies! Rajaturvallisuus on Suomen turvallisuuden perusta. Muuttunut maailmanpoliittinen tilanne on tehnyt selväksi, että rajaturvallisuuden varmistaminen vaatii jatkuvaa kehittämistä ja ajanmukaisia toimenpiteitä. Hallituksen esitys rajavartiolaitain muuttamisesta on tärkeä askel tässä työssä. Rajavartiolaitos tarvitsee selkeät ja toimivat puitteet, jotta se voi toteuttaa tehtävänsä tehokkaasti ja oikeudenmukaisesti.

Arvoisa herra puhemies! Rajavyöhykkeelle rakennettavat pysyvät esteet ovat välttämättömiä turvallisuuden ja vakauden kannalta. Samalla on tärkeää, että rajaseudulla asuvien maanomistajien oikeudet turvataan selkeällä ja oikeudenmukaisella korvausmenettelyllä. Hallituksen esityksen mukaisesti korvauskysymykset siirtyvät Rajavartiolaitokselta Maanmittauslaitoksen lunastustoimikunnan ratkaistaviksi. Tämän muutoksen myötä korvausmenettely saadaan käsiteltyä tehokkaammin, mikä on jokaisen suomalaisen etu.

Arvoisa herra puhemies! Tämän muutoksen myötä maanomistajien asema selkiytyy ja rajaseudulla asuvat voivat luottaa siihen, että korvaukset vahingoista ja haitoista määräytyvät oikeudenmukaisesti. Rajavartiolaitos tekee jatkossakin rakennus- ja raivaustöitä koskevat päätökset, mutta korvauskäsittely siirtyy riippumattoman toimielimen vastuulle. Tämä tukee oikeusvarmuutta ja vähentää epäselvyyksiä.

Arvoisa herra puhemies! Maamme hallituksen näkökulma rajaturvallisuuteen on selkeä ja vastuullinen. Suomen rajojen on oltava turvalliset, ja niiden varmistamiseen on panostettava pitkäjänteisesti. Tämä esitys on konkreettinen osoitus hallituksen määrätietoisesta työstä maan turvallisuuden hyväksi. Rajaturvallisuus ei ole vain yksittäinen toimenpide vaan olennainen osa kansallista puolustusta ja yhteiskunnan vakautta. Se tuo turvaa erityisesti heille, jotka asuvat rajan läheisyydessä, ja vahvistaa koko maan kykyä varautua erilaisiin uhkiin. On selvää, että rajaturvallisuus ja siihen liittyvät korvausmenettelyt on tuotava tähän päivään.

Kannatan hallituksen esitystä, ja kehotan eduskuntaa hyväksymään sen laajalla tuella. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Peltonen, olkaa hyvä.

15.27 Eemeli Peltonen sd: Arvoisa puhemies! Kuten todettua, tämän hallituksen esityksen sisältämien muutosten pääasiallisena tavoitteena on tehostaa ja sujuvoittaa rajavyöhykkeelle rakennettaviin pysyviin esteisiin liittyvää korvausmenettelyä. Tavoitteena on myös varmistaa, että rajaesteen rakentamisesta maanomistajille koituvat menetykset korvataan oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti, mikä varmasti on enemmän kuin tarpeen, kun näitä maa-alueita joudutaan sitten luovuttamaan tämän välttämättömän aidan rakentamiseen.

Rajavartiolaitoshan on aloittanut tämän rajaesteen rakentamisen Suomen ja Venäjän väliselle maarajalle jo vuonna 2023. Tämä hanke pantiin alulle jo viime vaalikaudella silloisen hallituksen toimesta, kun Suomen turvallisuusympäristö muuttui merkittävästi Venäjän aloitettua hyökkäyssotansa Ukrainaan. Esteaidan tavoitepituus tulee olemaan se 200 ki-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2025 vp

lometriä, ja valmista pitäisi olla vuoteen 2026 mennessä. Tämän esteaidan rakentamisesta on valinnut hyvin laaja yhteisymmärrys yli puoluerajojen, mikä on hyvä asia, ja uskon, että tämä tulee säilymään.

Suomen ja Venäjän välinen raja on pituudeltaan jopa 1 300 kilometriä pitkä. Kuten tiedämme, kyse on pisimmästä maarajasta, joka yhdelläkään eurooppalaisella valtiolla on Venäjän kanssa. Koska tämä maarajamme on hyvin pitkä, se on paikoitellen myöskin hyvin vaikeakulkuinen, ja siksi on pidetty perusteltuna, että tätä raja-aitaa ei rakenneta koko sen itärajan pituudelle. Tämä olisi myös taloudellisesti hyvin vaikeasti toteutettavissa, kun tiedämme sen, että jo tämä 200 kilometrinkin osuus kustantaa alustavan kustannusarvion mukaan jopa 380 miljoonaa euroa. Tämän rajaesteen toteuttamisessa onkin täytyntä käydä tasapainoilua tarkoituksenmukaisuuden ja toisaalta taloudellisten kustannusten välillä. Valmistuessaan raja-aita tulee siis kattamaan suurin piirtein 15 prosenttia maarajamme pituudesta.

Kysyisin vastuuministeriltä tämän rajaesteen osalta: Miten arvioitte tarvetta jatkaa vuoden 2026 jälkeen mahdollisesti tätä rajaesteen rakentamista? Onko tällaista tarvetta olemassa? Kun tämä ensimmäinen kokonaisuus on tältä erää valmistunut, olisiko aidan jatkamisella saavutettavissa jotain sellaista hyötyä, mitä muilla keinoilla varmistaa tätä itärajan hallintaa ja valvontaa voidaan saavuttaa? Kun hallintovaliokunta vieraili itärajalla, kävi ilmi, että tämä esteaita tosiaankin vapauttaa jonkin verran myös Rajavartiolaitoksen henkilöstön työkuormaa ja resursseja ja helpottaa heidän työtään. Kun on selvää, että koko itärajaa ei tietenkään ole tarkoituksenmukaista rakentaa koko pituudelta tämän esteaidan peittoon, niin kysyisin: onko kuitenkin vielä tarvetta jatkaa, ja olisiko sillä jotain saavutettavissa, jos se tämän 200 kilometrin jälkeen muutamilla kilometreillä pitenisi?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen on poissa. — Edustaja Zyskowitz, olkaa hyvä.

15.30 Ben Zyskowitz kok: Arvoisa herra puhemies! Tämän raja-aidan rakentamisen tarkoituksena on estää laitonta maahantuloa ja varmasti ohjata maahantulijat laillisille rajanylityspaikoille. Olemme nähneet, että Venäjä on käytännössä vyöryttänyt tai työntänyt maahantuloja Suomeen, kolmansien maiden kansalaisia, joita on autettu Suomen rajalle ja hakemaan Suomesta turvapaikkaa. Jos puhemies sallii, niin muutama sana tähän ja rajalakiin liittyen.

Nimittäin estääksemme tätä Venäjän Suomeen suuntautuvaa painostamista tai horjuttamista tai hämmäntämistä olemme tämän nyt puheena olevan raja-aidan lisäksi säätäneet ensiksi rajavartiolain 16 §:n, jolla keskitettiin turvapaikanhaku muualle kuin itärajan rajanylitysasemille, ja sen jälkeen säädettiin vielä viime kesänä tämä rajaturvallisuuslaki. Nyt monet ovat kysyneet ja jopa mediassa on esitetty se kysymys, että mihin tarvitaan tätä rajaturvallisuuslakia — jonka jatkamisen hallitus on tuomassa ilmeisesti eduskuntaan ensi kuussa — kun meillä on tämä rajavartiolain 16 §, jonka nojalla raja-asemat on suljettu ja turvapaikanhaku keskitetty muualle. Tässä vallitsee yleinen väärinkäsitys, ja haluan sitä nyt tässäkin puheenvuorossa yrittää oikaista.

Nimittäin toisin kuin monet ajattelevat, tämä rajavartiolain 16 §:n mukainen raja-asemien sulkeminen ei mitenkään estäisi Venäjän työntämiä kolmansien maiden kansalaisia tulemasta Suomeen maastorajan kautta tai myös suljettujen rajanylityspaikkojen kautta, jos he pystyvät rajalla seisovien rajavartioiden ketjun ohittamaan ja Suomen puolelle pääse-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2025 vp

mään, eli kaikki heidät tulisi ottaa turvapaikkaprosessiin. Vasta tämä rajaturvallisuuslaki — jos se on otettu käyttöön, jos tilanne on sellainen — mahdollistaa sen, että sellaisetkin tulijat, jotka ovat jo saapuneet Suomen puolelle ja hakevat kansainvälistä suojelua, eivät pääse joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta turvapaikkaprosessiin, vaan heidät palauteetaan saman tien Venäjän puolelle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

15.33 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia ministerille erittäin hyvästä esittelystä ja äärimmäisen tärkeän asian tuomisesta eduskuntaan.

On erittäin hyvä, että näitä menettelytapoja joustavoitetaan, nopeutetaan ja tehdään näin ollen Rajavartioston toimintaa siellä, missä sen pitää olla terävää ja vahvaa, mahdollisimman helpoksi. On hyvä, että tätä raja-aitaa nyt on rakennettu ja päästy sille tasolle, että se reilu 200 kilometriä sitä tulee reilun vuoden päästä valmiiksi. Tässä asiassa on mielestäni nähty liian pienenä hyveenä se, että kun rakennetaan se raja-aita, niin sinnehan tulevat tietenkin nykyaikaiset tiedotuskanavat eli valokuidut vedetään ja sähköt sinne laitetaan ja syntyy tie, jolloin esimerkiksi rajapartio, kahden hengen partio, jolla on yleensä koira mukana, niin kuin onkin, pystyy yhdellä reissullaan vaikka 200 kilometriä rajaa tarkistamaan, kun ajaa sen tien kautta, ja valvoo näin ollen rajaa jatkuvasti online-tilanteessa. Sitten tämä sähköinen valvonta, jossa on hahmontunnistimet ja pimeänäkölaitteet, mahdollistaa yhdestä paikasta valtavan pitkän aluevalvonnan tehokkaasti.

Toivon, arvoisa ministeri, että kun te tapaatte noita Euroopan unionin johtajia, vaikka Ursula von der Leyenia tai teidän muita ministerikollegoitanne, niin kun Suomi on maksanut sinne niitä elvytyspaketin rahoja seitsemän miljardia, niin jos te saisitte siitä puhuttua vaikka sata miljoonaa tänne, koska täällä on se välineellistetyin maahantulon riski kaikkein suurin. Venäläinen on omassa toiminnassaan osoittanut sellaista määrätietoisuutta, sitä voisi sanoa vaikka häikäilemättömyydeksi, että lähdetään käyttämään sellaisia välineitä, jotka ovat vahingoksi Euroopan unionin yhtenäisyydelle. Tämähän on se keino. Nyt kun te, arvoisa ministeri, menette sinne seuraavan kerran, niin toivon, että otatte esille tämän asian, koska niillä rahoilla, mitkä sieltä tulisivat aidan rakentamiseen, siihen tulevat tie, sähköinen valvonta ja kaikki muut toimenpiteet, jolloin pääsemme sille tasolle, mitä tämän laki tarkoittaa. Toivon, että tämä viesti menisi perille. Tiedän, että te tiedätte sen meistä parhaiten, mutta kun saisitte vielä syötettyä ansiokkaasti näille EU-byrokraateille, mistä tässä on kysymys. Olen ihan varma siitä, että jos te kysytte eurooppalaiselta ministeriltä, mikä on Suomen ja Venäjän välinen raja, eivät ne voi kuvitella, että se on vain noin vajaa 20 metriä leveä aukko metsän keskellä, eivät ne voi kuvitella. Nehän arvelevat, että se on panssaroitu ja siellä on kaikki mahdolliset esteet. Sitä ne eivät tiedä. Olen monelle ulkomaalaiselle ihmiselle selittänyt ja näyttänyt kartaltakin, mitä se on. Eivät usko, mutta minäs minä sille mahdan. Parhaani olen osaltani yrittänyt.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

15.36 Lauri Lyly sd: Arvoisa puhemies! Täällä on erittäin hyvä lakiesitys pohjalla, ja silloin kun haittaa tulee siitä, että esteitä rakennetaan, niin kyllä se on oikeudenmukaisuuskysymys, että ne haitat myös sitten korvataan niille maanomistajille ja kiinteistöjen omistajille, ja tässä perusasetelma on erittäin hyvä — kun täällä tämän raja-aidan tarkoitus on tie-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2025 vp

tenkin, niin kuin edustaja Zyskowicz hyvin täällä kuvasi, ohjata ihmisiä oikeille rajanylityspaikoille ja sitä kautta saada sitä valvontaa tehostettua.

Tässä on kuitenkin noin 200 kilometriä sitä tarkoitus rakentaa, ja minulla oli aivan sama kysymys kuin edustaja Peltosella, että miten jatko tämän osalta on? Onko meillä tarkoitus vuoden 26 jälkeen rakentaa tätä raja-aitaa vielä pidemmälle, ja millä alueilla sitä oikeasti vielä tarvitaan?

Sitten toinen kysymys liittyy — kun ministeri on paikalla — siihen, että nyt kun tämä korvaus on tässä määritelty ja Maanmittauslaitos siinä on määrittelemässä niitä hintoja, niin minkä suuruisista hehtaarimääristä tai euromääristä tässä lunastuksessa puhutaan, kun tässä nytten tätä lakia tuodaan? Kun yritin tuota lakiesitystä katsoa, niin en löytänyt sieltä sitä euromäärää — Maanmittauslaitoksen 200 000 euroa siellä oli, mikä heille korvataan sitten tämän syntyneen työn osalta. Olisi hyvä kuulla, että nähdään vähän, että tämäkään ei ole ihan ilmaista, mitä tässä tehdään. Ja sitten kun rakennetaan tämä itse rajaeste tai aita ja sitten nämä elektroniset tunnistusmenetelmät, niin ne ovat vielä oma lukunsa tässä. Jos siitä saisi jotain euromääriä tai kustannuksia, että tiedetään, mistä suuruusluokasta puhutaan. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eerola, olkaa hyvä.

15.38 **Juho Eerola ps:** Arvoisa puhemies! Kävin tuossa muutama kuukausi sitten tutustumassa tähän aitapilottiin, joka sinne kaakkoisrajalle on nousemassa, ja hyvältä näyttää. Valmistuttuaan tuo kyseinen aita toivottavasti jopa estää mutta ainakin, kuten tarkoitus on, hidastaa ja ohjaa tätä laitonta maahantuloa Venäjältä Suomeen, ja kuten on viime aikoina huomattu, myöskin sitten Suomesta Venäjälle.

Nämä rajaseudun asukkaat ovat olleet korvaamaton apu Rajavartiolaitokselle jo vuosikymmenten ajan. Ilman näiden siviilien tarkkoja silmiä olisi moni laitton loikkari jäänyt kiinni jäämättä. Ja kun sanoin, että nämä rajaseudun asukkaat ovat olleet korvaamaton apu, niin toki pitää muistaa, että jonkunnäköisiä korvauksia näille maanomistajille on aikaisemmin maksettu, jos on jouduttu jotain rakentamaan, mutta nyt tämä järjestelmä tämän esityksen myötä korjataan vielä oikeudenmukaisempaan suuntaan, joten siitä ministerillekin kiitos. Tämä lakiesitys on oikein kannatettava.

Mutta tosiaan, niin kuin edustaja Hoskonen tuossa aikaisemmin puhui, tässä pitää muistaa, että tässä vartioidaan koko Eurooppaa. Niin kuin jossain Uno Kailaan vanhassa runossa sanottiin, niin takana länttä ja Eurooppaa ja edessä Aasia ja itä, tässä vartioin ma sitä. Tällä viisiin muistaakseni meni se runo. Tämä kannattaisi myydä nyt sinne Euroopan suuntaan sillä viisiin, että tässä ollaan koko Euroopan yhteisellä asialla nyt, ja silloin kun vartioimme omaa rajaa, niin huolehdimme myös Euroopan turvallisuudesta. Näin ollen myöskin jonkunnäköistä jelpiä sitten näissä kustannuksissa olisi syytä saada siltä puolelta.

No, SDP:n edustajilta tuli kysymys sitten siitä, tarvittaisiinko kenties tulevaisuudessa pidemmälti tätä aitaa, enkä ollenkaan vastusta, jos sitä aletaan rakentamaan, mutta sen tulevaisuus meille näyttää. Sen verran olen kulkenut myöskin siellä pohjoisempaan tätä raja-alueita, eniten toki kaakossa, että tiedän, että nämä maasto-olosuhteet käytännössä koko itärajalla mutta erityisesti pohjoisemmassa ovat todella haastavat eikä sinne kovin lähelle tule sellaisia isoja teitä. Jos sieltä isompia joukkoja tämän hybridivaikuttamisen tapaan alkaisi tulla, niin se olisi tosi haastavaa sille vastapuolelle, jos ne alkaisivat tuomaan. Tarvitaan lähinnä hyviä suunnistus- ja hiihto- ja soutuaitoja, jotta sieltä rajan yli tultaisiin, joten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2025 vp

merkitys tällä aidalla, jos sitä pohjoisemmaksi rakennettaisiin, olisi lähinnä haitallisten vieraslajien ja hybridisusien torjunnassa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

15.41 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Vielä hieman lisää tähän asiaan. — Jos tämä raja-aitaprojekti etenisi pitemmälle, niin se tien rakentaminen todella on siellä se iso juttu, koska se mahdollistaa... Ajatelkaa, että Ilomantsin rajakomppanian alueella on noin 135 kilometriä valvottavaa rajaa ja 35 rajavartijaa toimii siellä. Kun laskee kilometriä kohden, montako ihmistä siellä on vartioimassa per kilometri, niin se on todella vähän — siellä on muutamia rajakoiriakin rajavartijoilla apunaan siinä työssä — mutta kun saadaan tie syntymään sinne rajalle, raja-aita ja se elektroninen valvonta, niin ollaan päästy aivan uudelle tasolle, jolloin niiden vähäisten rajavartijaresurssien käyttö tehostuu monikymmenkertaisesti, ja kaksi rajavartijaa pystyy valvomaan sadan kilometrin pätkän hyvin helposti. Toivon, arvoisa puhemies, että kun ministeri ansiokkaasti on omaa ministeriötään vienyt vahvasti eteenpäin, niin tämä viesti Euroopan unionille menee, koska olen ihan varma siitä, että Euroopan unioni ei tiedä lainkaan tämän maan todellisia olosuhteita, missä tuolla raja-alueilla eletään.

Niin kuin edustaja Eerola hienon runosuonen pulputtua antoi meille ymmärtää, niin kaikeksi lisäksi vielä se paikallisten ihmisten tuki rajavartijoille tähän saakka on ollut varaukseton, ja rajavartijat vaalivat sitä, että he käyvät taloissa juttelemassa ja tapaavat ihmisiä, ovat kyläkuvassa näkyvässä ja käyvät paikallisissa baareissa kahvilla, ja kun Rajavartiolaitoksen auto seisoo pihalla, se on merkki siitä, että meistä välitetään eikä meitä jätetä sinne yksinään. Tämän tiedon saaminen ihmisten tietoon entistä paremmin edellyttää hallitukselta sitä, että rajaseutualueen kuntiin saadaan toimintaa ja elämää. Tämä ei kuulu tämän esityksen kohtaan millään lailla, mutta sanon kuitenkin, että elinkeinoelämän elvyttäminen siellä on kaikkein parasta rajavartiointia, koska hyvinvoiva alue toimii myös aktiivisesti isänmaata puolustaen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Rantanen, viitisen minuuttia, olkaa hyvä.

15.43 **Sisäministeri Mari Rantanen:** Arvoisa puhemies! On todettava ensinnä, että Rajavartiolaitoksemme, joka siis seisoo rajoillamme niin maalla, merellä kuin ilmassa, on erittäin suorituskykyinen, erittäin osaava, erittäin luotettava toimija tässä maassa, ja olen itse heistä kyllä aivan valtavan ylpeä.

Mitä tulee tähän rajaesteen rakentamiseen sen jälkeen, kun tämä 200 kilometrin pätkä on valmis, niin en ehkä tässä vaiheessa ottaisi siihen kantaa. En sulkisi sitä pois, mutta en myöskään sanoisi, että ei missään nimessä tai kyllä. Kysymys on kuitenkin siitä, miten Rajavartiolaitos arvioi omia tarpeitansa tässä omissa rajavartijatyössään. Siihen liittyy kuitenkin monia asioita. Kun äsken puhuin siitä kolmen v:een säännöstä — varautuminen, valmius ja vaste — niin tässä tulee viiden t:een sääntö, jossa ovat siis työntekijät, tekniikka, teknologia, toimivaltuudet ja tiedonvaihto, jotka kaikki vaikuttavat tähän Rajavartiolaitoksen kykyyn huolehtia tehtävistensä esimerkiksi tuolla itärajalla. Siihen liittyy paljon, siihen liittyy toki tätä aitaa mutta myöskin teknologiaa. Meillä on myös uusia välineitä, mitä voidaan paljon käyttää. Valvontaa voidaan tehdä ilmasta joko valvontalentokoneilla

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2025 vp

tai drooneilla ja sitä voidaan tehdä ihmistyövoimin. Ja siinä mielessä nämä kaikki muodostavat tällaisen kokonaisuuden, josta sitten Raja arvioi, mitkä asiat ovat kulloinkin ne, mihin kannattanee panostaa.

Mitä sitten tulee muihin, niin toimivaltuudet ovat sellainen, että on huomattu, että niiden täytyy olla kunnossa. Otetaanpa nyt esimerkiksi tämä rajavartiolaiton 16 § tai sitten tämä rajaturvallisuuslaki, väliaikainen rajaturvallisuuslaki, jotka molemmat ovat asioita, joiden täytyy olla kunnossa. Toimivaltuuksia me tarvitsemme tässä maailmanajassa viranomaisille. Ja sitä pitää koko ajan arvioida uudelleen, onko joitakin aukkoja, joita täytyy säätää ja tehdä. Myöskään viranomaisyhteistyötä ei passaa tässä unohtaa. Se on äärimmäisen tärkeää, ja se toimii meillä Suomessa erinomaisen hyvin. Se on hyvä asia. Me ollaan pieni maa, niin että on tärkeää, että meidän kaikki erittäin taitavat, loistavat viranomaiset tekevät saumatonta yhteistyötä. Ja tästähän oli hyvä esimerkki mereltä, jossa poliisi ja Rajavartiolaitos tämän Eagle S -aluksen kanssa toimivat erittäin saumattomasti ja hienosti.

Ja sitten on tiedonvaihto. Myöskin tiedon täytyy kulkea meidän viranomaisten välillä saumattomasti. Ne ovat myös sellaisia turvallisuuteen liittyviä kysymyksiä ja kysymyksiä, joilla voidaan ennaltaehkäistä tulevia asioita.

No sitten totean... Täällä viitattiin tähän rajaturvallisuuslakiin. On selvää, että tässä turvallisuusympäristössä, jossa meitä kohtaan voidaan käyttää monenlaisia painostuskeinoja — ja yksi niistä on siirtolaisase — me tarvitsemme tällä hetkellä sellaisia toimenpiteitä, joilla meitä ei voida painostaa myöskään tällä aseella.

Edustaja Lyly kysyi taloudellisista vaikutuksista. Niitä on arvioitu tämän hallituksen esityksen sivulla 13, jossa arvioidaan, että näihin korvauksiin menisi noin 1,6 miljoonaa euroa. Mutta toki, kun oikeusministeriössä on valmisteilla lunastuslaki, se nostaisi näitä korvauksia 25 prosenttia, ja siinä mielessä tämä summa voi hiukan vielä kasvaa.

Ja sitten, arvoisa puhemies, viimeisenä otan esiin tämän EU-vaikuttamisen. Voin taata ja vannon, että olemme sitä kovasti tehneet, ja luulenpa, että silloin marraskuun 23 jälkeen kyllä Euroopan unionissa tuli hyvin selväksi, mitä tarkoittaa siirtolaisaseen käyttö. Voi olla, että sitä ennen se keskustelu oli vähän hankalaa, mutta tänä päivänä en näe tätä ongelmaksi. Näen itse asiassa niin, että Euroopan unioni ja unionin jäsenmaat ymmärtävät, mistä tässä on kysymys. Tämä ei ole normaali turvapaikkatilanne, eikä tämä ole ikään kuin spontaania, vaan se on avustettua toimintaa, jossa käytännössä katsoen pyritään painostamaan jäsenvaltiota. Siinä mielessä itselläni on sellainen tunne, että silloin kun tästä aloin itsekin puhumaan omille kollegoilleni, niin saattoi olla, että se alkuun meni vähän kuin vesi hanhen selästä, mutta ei enää, vaan tällä hetkellä tämä ilmiö on kyllä erinomaisen hyvin ymmärretty. Ja siitä varmasti kielii myöskin tämä uuden komission nopeasti tehty tiedonanto, jossa muun muassa todetaan, että jäsenvaltiot voivat tällaisissa tilanteissa joutua joustamaan joistakin EU-lainsäädännön pykälistä ja että tämäntyyppinen kansallinen lainsäädäntö, joka meilläkin on tehty, on tähän kohtaan sopiva, kunhan siinä tietyt reunaehdot täyttyvät. Toisaalta se kertoo myöskin... Tässä samassa yhteydessähän Euroopan komissio jakoi rahaa ja Suomi sai 170 miljoonan potista 50 miljoonaa euroa nimenomaan tänne rajaturvallisuuteen, ja sitä voidaan pitää varsin merkittävänä. Ja on selvää, että myöskin jatkossa hallitus pyrkii pitämään tätä yllä ja muut tietoisina siitä, että me olemme totta tosiaan täällä 1 340 kilometrin rajalla ja me pidämme täällä nimenomaisesti huolta omasta rajaturvallisuudesta, omasta kansallisesta turvallisuudesta, mutta samalla myöskin koko Euroopan turvallisuudesta. Täältä ei saa tulla sellaista reittiä, joka horjuttaisi myös muiden EU-maiden ja heidän kansalaistensa turvallisuutta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2025 vp

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan.